

A TIT MŰSZAKI PROPAGANDAMUNKÁJA

Földes János

A Tudományos Ismeretterjesztő Társulat feladatai a műszaki propaganda terén

A Tudományos Ismeretterjesztő Társulat /továbbiakban TIT/ több mint 120 éves multra tekinthet vissza. Célkitűzése, hogy az ismeretterjesztés eszközeivel, a szóbeli ismertetésekkel, sajtó és könyvek, filmek segítségével népszerűsítse a haladó tudomány minden ágazatát, a természet- és társadalomtudományokat egyaránt.

A TIT - a korszerű műveltség kialakítása céljából - nagymértékben növeli műszaki propaganda tevékenységét. Az ismeretterjesztés eszközeivel, az eddigi általános műszaki előadásokon túl a szakma termelési folyamatait konkrétan is tárgyaló előadások révén, a munkások széles rétegeihez szól, segítséget nyújt az üzemi műszaki propagandához.

A munkásakadémia:

a TIT műszaki ismeretterjesztő munkájának alapvető formája

A TIT a feladatok végrehajtása érdekében előadásokat, előadás-sorozatokat és különböző akadémiaikat szervez a szakszervezetekkel közösen. Ezek az akadémia a maguk rendszeres, tervszerű előadásaikkal a hallgatók általános és szakmai ismereteinek bővítését és a tudományos alapokon nyugvó szocialista világnézet kialakításának elősegítését tűzték ki fő célul.

A különböző akadémia között fokozott jelentősége van a munkásakadémia k n a k . A munkások minden rétegét érintő rendszeres és igényes ismeretterjesztésnek ez a legjobban be-

vált formája. Üzemi dolgozóink is felismerték ennek jelentőségét és az elmúlt években ipari üzemeink dolgozói egyre nagyobb számban látogatják a munkásakadémiák előadásait.

A munkásakadémiák tartalmi kérdései

A munkások műszaki-gazdasági szemléletének alakítása

A munkásakadémiák műszaki ismeretterjesztésének a legfőbb célja: olyan ipari munkások nevelése, akik mindennapi termelő munkájuk, sokszor talán az egésznek nagyon kis hányadát jelentő részletmunkájuk szűkebb körén túl látják, ismerik a nagyobb műszaki-gazdasági összefüggéseket is, megfelelő műszaki-gazdasági szemléletük alakul ki.

A munkásakadémia műszaki előadásai ezért elsősorban nem részletekbemenő műszaki szakoktatást adnak, hanem tájékoztatást a szakma alapvető kérdéseiről; bemutatják helyét a műszaki tudományokban, összefüggéseit a természettudományos alapismeretekkel, fejlődésének útját a múltban és továbbfejlődésének lehetőségeit a jövőben. Ismertetik a megoldásra váró kérdéseket éppúgy, mint a kutatás különböző irányait, céljait. Bemutatják az iparág, a szakma helyét népgazdaságunkban, és tájékoztatást adnak helyzetéről világviszonylatban is. Megismertetik a hallgatóságot az ipari munka és társadalom fejlődésének összefüggéseivel, a termelés, etikai és jogi problémáival és mindazokkal a kapcsolatokkal, amelyek az ipar és a tudományok, művészetek között megtalálhatók.

A termelőmunka közvetlen segítése

A műszaki-gazdasági szemlélet kialakításán túl a munkásakadémiák munkájának határozottan megjelölt gyakorlati célja a termelő munka javításának, fejlesztésének közvetlen segítése, a munka termelékenységének növelése is. Bár a munkásakadémia nem veheti át a szaktanfolyam szerepét, azt semmiesetre sem pótolhatja, műszaki és természettudományos alapismereti tájékoztatásaival mégis sok esetben adhat ösztönzést további tájékozódás igényének felkeltésére. Ezzel - de nem egyszer közvetlenül is - egyszerűsítésekre, újításokra, a termelő munka megjavítására, s így a termelékenység növelésére is ösztönöz.

A munkásakadémiák további feladata, hogy bekapcsolódják az iskolán kívüli felnőttoktatásba, serkentsen kötöttebb oktatási keretekben /esti, levelező, közép- vagy főiskolán/ való részvételre, ösztönzést adjon az önművelésre, az alaposabb ismereteknek olvasás útján történő megszerzésére, új technikai ismeretek birtokbavételére.

A munkásakadémiák főbb jellemvonásai

A munkásakadémia tematikája

A munkásakadémia a maga elé tűzött nevelési célnak, a hallgatóság igényeinek és műveltségi színvonalának megfelelően 1, 2, vagy 3 évre terjedő, pedagógiaiilag átgondolt és egymásra épülő, összefüggő tematika alapján dolgozik. E tematika feldolgozása évente legalább 10-12 foglalkozásból áll. Az általános célokat az adott terület legfontosabb termelési és nevelési feladatainak, valamint a hallgatók

ezzel összefüggő érdeklődésének figyelembe vételével tűzi ki. A rendszeres, összefüggő, határozott cél érdekében összeállított tematika mellett a munkásakadémia másik jellemzője a lehetőleg homogén összetételű és feltétlenül állandó hallgatóság.

A termeléssel általában, vagy részleteiben összefüggő műszaki ismeretterjesztés során néhány előadás a szakoktatásban szereplő témákat is tárgyalhatja, azonban még az ilyen típusú munkásakadémiák sem pótolhatják a szakmai, szakoktatási tanfolyamokat.

A munkások szakmai ismereteinek növelésével közvetlen kapcsolatban van a helyes gazdasági szemlélet kialakítása is. E célt az üzemgazdasági, jogi és filozófiai ismeretek bővítésével érhetjük el a legkedvezőbbben.

A világnézeti nevelés is hatékonyabbá válik, ha az adott, a hallgatóság mindennapi termelési gyakorlatával összefüggő, azt tudományosan megalapozó, és egyben az általános műveltséget is növelő természettudományos alapismeretekhez kapcsolódik. Fokozott gonddal ügyeljünk arra, hogy a munkásakadémiákon a természettudományos alapismeretek lehetőleg már a kezdeti időszakban sorra kerüljenek. Ezek szakmai és világnézeti fontosságát a munkásakadémiák előadástematikájában is hangsúlyoznunk kell. Mintaként közlünk a függelékben egy munkásakadémia mintatematicát, amely azt a célt szolgálja, hogy a foglalkozások változatosságát és a tematika tartalmi egységét bemutassa. /Tematika minta a függelékben/.

A munkásakadémia hallgatósága

A munkásakadémia csak akkor tudja feladatait eredményesen megoldani, ha figyelembe veszi a hallgatók előképzettségét, szakmai ismereteit, valamint az üzemágak szerinti megoszlást. Különösen a termelés kérdéseivel mélyebben foglalkozó és szakmai jellegű akadémiáknál arra kell törekedni, hogy a hallgatóság a lehetőséghez képest - egy-egy akadémia vagy tagozat hallgatósága - közel azonos képzettségű, szakmai érdeklődésű munkásokból álljon. Ez egyik fontos előfeltétele az oktató-nevelő munka hatékonyságának, de a lemorzsolódás elleni sikeres küzdelemnek is.

Az eddig végzett munka fő eredményének az tekinthető, hogy a munkásakadémiák a budapesti és vidéki üzemekben egyaránt közkedveltek lettek a munkások között. Az előadások többsége megfelelő színvonalú; sok helyen alkalmaztak különféle szemléltetési módokat és a tematikában már szerepeltek üzem-, muzeum- és kiállításlátogatások is. Ez azonban még nem volt általános és a szemléltetés, különösen műszaki filmekkel nem volt elegendő.

A munkásakadémiák szervezeti formája

Kialakult az akadémiák szervezeti formája is. Egy üzemben, vállalatnál, intézményben - különösen a közép- és kisüzemekben - a munkásakadémia szervezett előadássorozatot jelentett, egy összefüggő tematikával. Nagyobb üzemekben munkásakadémia keretében több tagozat megindításra került sor; ezek között találunk az üzem profiljának megfelelő műszaki, valamint általános művelődési, pl. művészeti, közgazdasági stb. tagozatokat is.

A fejlődés során kialakult helyes formákat általánosan elfogadottnak tekinthetjük. Eszerint tehát egy üzemben, vállalatnál, intézményben, a munkásakadémia szervezeti egységet jelent /más szóval: az üzemnek egy munkásakadémiája van/, amelynek keretében - az adott helyzetnek és szükségletnek megfelelően - egy vagy több munkásakadémiai tagozat kerül megrendezésre. Az akadémia és tagozat megkülönböztetés gyakorlati okokból is célszerű: az akadémiák száma egyben azoknak az üzemeknek a számát is jelenti, amelyekben ilyen szinten folyik szervezett ismeretterjesztés; a tagozatok száma pedig tájékoztatást nyújt az egytagozatos és többtagozatos akadémiák szám-szerű arányáról, azok fejlődéséről a különböző tudományágak iránti érdeklődésről, a tudományterületek arányáról. Ugyancsak célszerű, ha a több évre tervezett /szakmai/ akadémiák egyes évfolyamait egyelőre tagozatokként tekintjük: a tagozat tehát egy ismeretterjesztési évre saját foglalkozási tervvel, munkarenddel, tematikával felkészült munkásakadémia részegységet jelent. A kisebb, "egytagozatos" munkásakadémiákon az akadémia és a tagozat természetesen ugyanazt a szervezeti egységet jelenti.

A többtagozatos akadémiákon lehetőség nyílik arra, hogy a munkások külön tagozatokon foglalkozzanak pl. műszaki, közgazdasági, irodalmi, történelmi, filozófiai stb. kérdésekkel. E szakosított tagozatok tematikai terveinek kidolgozásánál is legyünk tekintettel a bevezetőben foglaltakra.

A munkásakadémiákon általában - különösen a tagozatos akadémián - igyekezzünk érvényre juttatni a műszaki ismeretterjesztés fontos célkitűzéseit. A műszaki propaganda jelentős mértékben fejlődik ugyan, azonban ez a fejlődés még elmarad a szükségletektől. A munkásakadémiák szervezésénél ezért alapvető célul kell kitűzni a műszaki propaganda súlyának növelését.

A munkásakadémiák rohamos elterjedése hozta magával, hogy az elmúlt években néhol az össze nem függő témákból álló vegyes előadás-sorozatokat is - helytelenül - munkásakadémiáknak nevezték el. A jövőben fokozottan vigyázzunk arra, hogy csak az előbbiekből körvonalazott feltételeknek megfelelő ismeretterjesztő sorozatokat tekintsük munkásakadémiáknak.

A munkásakadémiák megszervezése

Az üzemi, munkásakadémiai bizottság

A kitűzött célok minél eredményesebb megvalósítása érdekében s egyben a munkásakadémiák jelentőségének kiemelésére egy-egy üzemben, vállalatban belül meg kell szervezni a munkásakadémia előkészítésével, szervezésével és ellenőrzésével foglalkozó munkásakadémiai bizottságot. E bizottság tagjai: az üzem vezetésének egy megbízott tagja, a pártszervezet és a szakszervezeti bizottság egy-egy képviselője, a TIT részéről egy összekötő, továbbá a megindított tagozatok felelősei, valamint egy-két kiváló hallgató legyenek. A bizottság előkészítő munkája részint szervezési, részint tartalmi.

A műszaki ismeretterjesztési szükséglet felmérése

Első feladata az Üzemben a műszaki-kulturális szükségletek és a lehetőségek felmérése. Az Üzemnek elsősorban a műszaki fejlődéssel, a termeléssel összefüggő igényeit, de az Üzem pártoktatásának, szakmai tanfolyamainak és egyéb kulturális /pl. szakköri/ munkájának terveit, valamint a munkások részéről jelentkező igényeket is figyelembe kell venni ahhoz, hogy a bizottság helyesen állapítsa meg az Üzemen belül megindítandó munkásakadémia tagozatainak számát.

A munkásakadémia programja

A bizottság tartalmi munkájának egyik legfontosabb része a tagozatok programjának, a foglalkozások és az előadások tematikájának, a bemutatók, tanulmányi látogatások, ankétok, tapasztalatoserek, konzultációk stb. rendjének összeállítása. A tematika kidolgozásában és az előadók kiválasztásában a TIT összekötője, vagy szükség esetén tanácsadó társulati tagok személyes közreműködésükkel nyújtanak segítséget.

A munkásakadémia műszaki témáit az Üzem termelési és műszaki fejlesztési tervei, valamint a legkorszerűbb gyártási eljárások meszesemenő figyelembe vételével kell meghatározni és ezeket a témákat az Üzem, vagy a vállalat műszaki vezetőjével is ismertetni kell.

A hallgatóság szervezése

A bizottság vállalati tagjai tevékenyen vegyenek részt a hallgatóság megszervezésében is. A munkásakadémia sikere jórészt azon múlik, sikerül-e azokat a hallgatókat összehozni egy-egy tagozatra, akik számára az akadémia valóban érdekes és egyben szükséges, hasznos, a termelő munkában is értékesíthető ismereteket nyújt. Bár egy tagozatot bizonyos minimális létszám esetén lehet megindítani /s ez a szám az adott körülményektől függően változó lehet/ mégsem a résztvevők számának mindenáron való növelése a cél, hanem az, hogy olyan munkások járjanak el az akadémia előadásaira és foglalkozásaira, akiknek ismereteik fejlesztése érdekében az egyes tagozatokat megterveztek. Egy tagozat hallgatóinak számát célszerű 30-80 fő között megállapítani.

A munkásakadémiák hallgatósága önkéntes jelentkezés alapján alakul ki, mégis igyekeznünk kell odahatni, hogy az Üzemek, Üzemrészek maguk javasolják dolgozóiknak a számukra legfontosabb tagozatok látogatását. A munkásakadémiai bizottság, valamint szakszervezet a maga bizalmi hálózatán keresztül sokat tehet a munkások tájékoztatásával abban, hogy mindenki sajátmagának legmegfelelőbb tagozatra jelentkezzen.

A szervezés során elsősorban ne azokat igyekezzünk rávenni a jelentkezésre, akik már amúgyis résztvesznek valamilyen szervezett oktatásban, bár a munkásakadémia átfogóbb, perspektivikusabb előadásai-val, tájékoztatásaival az ő számukra is nyújthat új ismereteket. S ne csak azokra építsünk, akik komolyabb művelődési igényükkel más területeken is kitűnnek, hanem igyekezzünk a legszélesebb rétegeket az eddig tartózkodó magatartású munkásokat is megnyerni egy-egy tagozat hallgatójává.

A szocialista brigád tagok bevonása

Feltétlenül számolnunk kell a szocialista brigádok fokozottabb művelődési igényeivel. A munkásakadémiák hallgatóinak gerincét a szocialista, ill. a szocialista brigád címért küzdő brigád azon tagjai alkotják, akiknek szakmai, világnézeti, általános műveltségi továbbfejlesztésével a munkásakadémia tematikája biztosítani tudja. Eppen ezért a tematika összeállításában helyes bevonni szocialista brigádvezetőket is. Mellettük kívánatos volna azoknak az üzemi munkásoknak a bekapcsolódása is, akik nem rég kerültek faluról, mezőgazdaságból az ipari üzemekbe, s akik számára az üzemi technológiai ismeretek mellett az ipari termelés alapvető problémáinak megtárgyalására éppen a munkásakadémia nyújtja a legjobb lehetőséget. Ezen utóbbiakat célszerű külön tagozatba szervezni.

Az érdeklődés széleskörű felkeltesére használjunk ki minden lehetséges eszközt: az üzemi sajtót, plakátokat, fényképes tablót, hangoshiradót stb.

A beiratkozás megszervezése

Az egyes tagozatokra a beiratkozás megfelelő formák között történjék. Helyes, ha a hallgatók beiratasi díjat fizetnek és részvételi jegyet kapnak, amelyen a látogatás minden foglalkozáson, előadáson igazolandó.

Nagyon fontos a beiratkozó hallgatók előzetes tájékoztatása az előadások, foglalkozások rendjéről, témáiról - és ha lehet - előadói-ról is. Jó, ha a tagozat célkitűzéseiről, a megkívánt előismeretekről előzetes írásos tájékoztatást adunk éppúgy, mint befejezés után tanácsokat a továbbfolytatásra.

A munkásakadémia megnyitása és zárása

Miután a munkásakadémia programja /munkaterve/ elkészült, szervezése pedig oly mértékben előrehaladt, hogy a szükséges létszám és a lebonyolítás tárgyi feltételei biztosítva vannak, a bizottság javaslatára az üzem igazgatója az illetékes üzemi párt- és szakszervezettel, valamint a TIT megyei /városi/ szervezetével egyetértésben engedélyezi a munkásakadémia megindítását.

A bizottság gondoskodik arról, hogy az akadémia megnyitása ünnepélyes keretek között történjék, ez alkalomból az üzem vezetői, a műszaki vezetők megjelenésükkel is hangsúlyozzák ki a munkásakadémia fontosságát.

A munkásakadémia befejezése a megnyitáshoz hasonlóan ugyancsak ünnepélyes formák között történjék. Ahol erre lehetőség van, valamilyen összefoglaló formájában a hallgatóság elevenítse fel a munkásakadémián szerzett ismereteit; meg lehet vitatni közösen a sorozat problémáit is: egy ilyen vita bő utmutatást adhat az elkövetkező évre.

A hallgatók mindenképpen kapjanak emléklapot vagy valamilyen más formában igazolást arról, hogy az akadémia bizonyos

tagozatát látogatták és a legaktívabb hallgatók valamilyen elismerésben részesüljenek /pl. könyvjutalomban/.

A munkásakadémiai bizottság évközi munkája

Az egyes tagozatok felelősei az egész év folyamán tartsák számon a hallgatóságot; igyekezzenek odahatni, hogy lemorzsolódás ne legyen; gyűjtsék össze a hallgatóság észrevételeit, bírálatait az előadásokra, foglalkozásokra vonatkozóan és erről időnként tájékoztassák a bizottságot, a szakszervezetet és a TIT illetékes szerveit.

A munkásakadémia egyes tagozatának előadói egész évben munkaközösségben dolgozzanak; találjanak rá lehetőséget, hogy a tagozat előadásainak, foglalkozásainak tartalmi- és módszertani kérdéseit, az egyes előadások szerves egybekapcsolódásának, valamint az átfedések elkerülésének módját együttesen vitassák meg. Helyes, ha az egymással szorosan összefüggő témák előadásait ugyanaz az előadó tartja meg. Ugyancsak örvendetes volna, ha egy tagozat előadói kölcsönösen meghallgatnák egymás előadásait és a tapasztalatokat megbeszelnék.

A munkásakadémiai bizottság az egész éven át folyamatosan végzett ellenőrző munkája alapján az év befejezésekor összefoglaló értékelést végezzen és ezt használja fel az új oktatási év előkészületeinél is.

A TIT műszaki ismeretterjesztő munkájának egyéb formái

Az eddigiekben elsősorban az előadásos ismeretterjesztésről volt szó.

Munkásakadémiák kiskönyvtára. Külön figyelmet érdemel az i-r á s o s m ű s z a k i i s m e r e t t e r j e s z t é s . Sajnos, e téren még igen kevés lehetőséggel rendelkezünk. Különösen kevés a munkások színvonalának megfelelő műszaki ismeretterjesztő könyvek száma. A közeljövőben fog beindulni a Munkásakadémiák kiskönyvtára sorozat.

Ismeretterjesztő folyóiratok és brosurák. A műszaki és természettudományos ismeretterjesztés során nagy jelentősége van a szakirodalom olvastatásának.

A műszaki és természettudományos irodalom olvastatásának előfeltételei, hogy a megfelelő könyv- és folyóiratanyag rendelkezésre álljon és a könyveket és folyóiratokat gyűjtő könyvtárak az igényeket ki is tudják elégíteni. Jelenleg az É l e t é s T u d o m á n y című hetilap áll a dolgozók rendelkezésére. Az Élet és Tudomány tájékoztatást nyújt az alapvető természettudományokban és a műszaki tudományokban egyaránt. A TIT Országos Műszaki Választmánya műszaki ismeretterjesztő füzeteket ad ki a szakszervezetekkel közösen. Ilyen brosurák jelentek meg a Vasutas és Vasas ágazatok területén. Ismeretterjesztő brosurák jelennek meg a Bányász, Vegyipari és Textilipari ágazatokban dolgozók részére is. A munkásakadémiák előadói részére segítséget nyújt a Természettudományi Közlöny szemléltető anyagot is tartalmazó cikkeivel.

Műszaki ismeretterjesztő könyvek

Több műszaki ismeretterjesztő műszaki könyv is megjelent a Gondolat és Tánácsok kiadónál. Ilyenek:

Vaszil'ev M.V.:	Barátaink a gépek /1956 Népszava/
Somogyi-Martos:	Gyakorlati hegesztés /1957 Táncsics/
Bujánov A.F.:	A kémia az ember szolgálatában /1956 Népszava/
Sztrókey K.:	A kémia birodalma /1958 Műszaki Kiadó/
Payer J.:	Új öntészeti technológiák /1957 Táncsics/
Öveges J.:	Az elektronok nyomában /1955 Művelt Nép/
Vaszil'ev M.V.:	Az energia és az ember /1960 Gondolat/
Pülöp Zs.:	A kísérletezés uttörői /1958 Gondolat/
Knapp O.:	Általános műszaki segédkönyv /1957 Táncsics/
Heisenberg:	Ismerjük meg az építészeti stílusokat /1959 Gondolat/
Zentai B.:	Mesterséges bolygók fényénél /1959 Gondolat/
Böhm-Dörge:	Korunk óriása - az atom /1959 Gondolat/
Jegess K.:	Elektrotechnikai kísérletek /1958 Gondolat/
Konrád K.:	A távolbalátás /1960 Gondolat/
Erdey-Grúz T.:	A tüstől az atomig /1962 Gondolat/
Pap J.:	A nagy pillanat /1962 Gondolat/
Várhelyi T.:	Korunk technikája /1962 Gondolat/

A munkáscsoztály műszaki irodalommal való ellátása egyaránt feladata mind az állami közművelődési hálózat könyvtárainak /községi, járási, városi, megyei könyvtárak/, melyek a lakóhelyen juttatják el a

könyveket és folyóiratokat a lakosság minden rétegének, mind pedig az üzemi szakszervezeti hálózatnak, amely a munkahelyen keresi fel az olvasókat.

Annak ellenére, hogy könyvtáraink - különbséggel pedig a közművelődési könyvtárak - az utóbbi években nagy fejlődésen mentek keresztül, a szakirodalommal való ellátás még korántsem kifogástalan.

A TIT keretében folyó műszaki propaganda munka
továbbfejlesztési problémái

- a./ A műszaki ismeretterjesztést - elsősorban az üzemekben - össze kell hangolni az üzem általános műszaki propaganda tevékenységével, mert ezt eddig többnyire elmulasztották. E feladatot az üzem társadalmi szervei /szakszervezet, pártszervezet/ a gazdasági vezetőkkel együtt végezték, az általános műszaki propaganda tervek elkészítése során.
- b./ Tovább kell erősíteni a szakszervezetek és TIT együttműködését, mely eredményesebbé, hatékonyabbá teszi a műszaki előadásokat. Tovább kell fokozni az egy-egy előadáson résztvevő törzshallgatók számát és csökkenteni a munkásakadémiák beiratkozott hallgatóinak lemorzsolódását. Ennek érdekében:
 - 1. az akadémiák szervezésénél fokozott mértékben vegyék figyelembe a hallgatók felkészültségét és szakmai érdeklődését. Több rétegű üzemekben párhuzamos tagozatokat szervezzenek, a tagozati rendszer további kiszélesítése szükséges;
 - 2. rendszeresen számoltassák be az akadémiák szervező bizottságát tevékenységükről. A hallgatók véleményét kérjék ki menet közben is, azok tapasztalatait az előadókkal ismertesék;
 - 3. a tematikák összeállításánál - a központi javaslatokon túl - a helyi adottságokat vegyék figyelembe, az adott iparág műszaki fejlesztési, oktatási és népművelési terveivel összhangban;
 - 4. a tematikai tervezésben 2, illetve 3 oktatási év lehetőségeit használják ki, hogy szélesen kibontott, egységes célkitűzésű tematikával hatékony lehessen az ismeretterjesztés.
- c./ A munkásakadémia rendezvényeit méltó körülmények között tartsák meg. Az előadások mellett alkalmazzák a Dia-filmmel, filmmel, szakmai bemutatókkal és kis kiállításokkal történő szemléltetést is.
- d./ A legfontosabb általános témákat iparágonként jegyzet vagy könyv formájában biztosítani kell a hallgatók részére. Ehhez a szakmai és szakszervezeti könyvtárak is nyújtsanak segítséget.
- e./ A műszaki ismeretterjesztés gyakorlati problémái naponta vetnek fel új és új kérdéseket. Ezeket célszerű menetközben a szakemberekkel megvitatni.

- . -

A TIT országos, budapesti és megyei szervezeteinek címjegyzéke

TIT Országos Műszaki Választmánya Titkársága Budapest VIII., Bródy Sándor u. 16.	Tel. 335-560
Budapesti Szervezet Budapest VIII., Muzeum u. 7.	" 330-367
Baranya megye Pécs Jannus Pannonius u. 11.	" 14-44
Bács megye Kecskemét Móricz Zsigmond u. 4.	" 27-31
Békés megye Békéscsaba Tanácsköztársaság ut 12.	" 20-19
Borsod megye Miskolc Széchenyi u. 16.	" 35-309
Csongrád megye Szeged Kárász u. 11.	" 20-12
Fejér megye Székesfehérvár Liszt Ferenc u. 1.	" 10-01
Győr megye Győr Bajcsy Zsilinszki ut 27.	" 30-09
Hajdu megye Debrecen Vöröshadsereg u. 45.	" 35-51
Heves megye Eger Knézits K. u. 8.	" 24-63
Komárom megye Tatabánya Semmelweis u. 3.	" 23-03
Pest megye Budapest VIII., Muzeum u. 7.	" 141-246
Nógrád megye Salgótarján Salgó u. 2.	" 17-12
Somogy megye Kaposvár Bajcsy Zsilinszki u. 10.	" 25-01
Szabolcs megye Nyíregyháza Zrinyi u. 13.	" 31-65
Szolnok megye Szolnok Kossuth tér 4.	" 23-50
Tolna megye Szekszárd Hunyadi u. 5.	" 22-07
Vas megye Szombathely Köztársaság tér 10.	" 31-32
Veszprém megye Veszprém Schönherz Z. u. 12.	" 12-53
Zala megye Zalaegerszeg Kosztolányi u. 12.	" 3-43

Bányászati munkásakadémia tematikája

A/ tagozat /I.év/

A fő cél a bányász hallgatóság részére a természettudományos alapfogalmak, a szakma történetének és műszaki sajátosságainak átfogó ismertetése.

1. Az akadémia megnyitása
/A megnyitót az üzem vagy tröszt igazgatója, illetve főmérnöke tartja: ismerteti az akadémia célkitűzéseit/
2. A Föld kialakulása /földrajz/
Filmvetítéssel
3. Eltemetett erdők /biológia/
Szemléltetés: megszenesedett növényi részek bemutatása
Film: utazás az őskorban /csehszlovák, színes/
4. Magyarország hasznosítható ásványi kincsei /földrajz/
Szemléltetés: kőzetgyűjtemény
5. Munkahely a Föld mélyén. A bányászat története és fejlődése /műszak/
Film: Felszabadult bányászatunk 10 éve /NIM/
Szénbányászat /NIM/
A szén /MOKEP/
6. A Föld belső kincseinek feltárása /a bányászati kutatás új eszközei /műszak/
Film: Különféle fejtési módok /NIM/
Nélkülözhetetlen gép a kaparószalag /NIM/
Az ember szolgálatában /NIM/
7. Filmankét: "Vigyázzat ! Bányaveszély !" /műszak/
Filmei: Bányatűz /NIM/
Bányászok, figyelme ! /NIM/
Bányacmlás /NIM/
A szájhős /NIM/
Munkavédelmi kiállítás
Az ankétot az üzem főmérnöke vezeti
8. Mi a kőzetnyomás ? /fizika/
Film: Acéltámas biztosítás a frontfejtésben /NIM/
9. Amit a vízről a bányásznak tudnia kell. A víz fizikája
Film: Küzdelem a bányavíz ellen /NIM/
10. Az ásvány-előkészítés fizikai alapelvei /fizika/
Film: A korszerűsített és bővített pécsujhelyi mosóüzem /NIM/
11. A bányalevegő mechanikája /fizika/
Film: Nincs véletlen
12. A szén, mint vegyipari nyersanyag /kémia/
Film: A gázgyártás /IF/
A vegyipar szerepe a népgazdaságban /NIM/

13. Ankét: A bányászok egészségvédelme /egészségügy/
 Filmek: A szilikózis megelőzése /EFK/
 Ellensége önmagának /NIM/
 Ipari porártalmak /NIM/
 Egészségügyi kiállítás
 Az ankétot az üzem orvosa vezeti
14. Munkaerőkölcs, munkafegyelem /jog/
 Film: Arcnélküli város /magyar játékfilm/
15. Bányauzem látogatás: új munkamódszerek megismerése, tapasztalatcsere
16. Összefoglalás /Fejtörő, kérdezz-felelek stb./

B/ tagozat /II.év/

Cél, a bányász hallgatóság szakmai-műszaki műveltségének és gazdasági szemléletének kialakítása.

1. A szénbányászat szerepe a népgazdaságban /közgazdaság/
 Helyi kiállítás
2. A szén szerepe a villamosenergiatermelésben /műszak/
 Film: Füstbement milliók /NIM/
3. Energiaforrások a szénbányászatban /műszak/
 Film: Felszabadult bányászatunk 10 éve /NIM/
4. Miért létesítünk külfejtési bányauzemet /műszak/
 Film: Külszíni szénfejtés /NIM/
5. Automatizálási feladatok a bányászatban /műszak/
 Film: Az F-4-es elővájási fejtő-rakodógép /NIM/
6. Mi a célja a diszpécser rendszernek a szénbányászatban /műszak/
 Film: Gyorsított vágathajtás /NIM/
 Híradástechnikai kiállítás /KGM/
7. Jól világítsuk meg földalatti munkahelyeinket /műszak/
 Film: Harc a napfényes tárnákért
8. Filmankét: "Földalatti gyár - gépesített bánya" /műszak/
 Filmek: A kőszénjüvesztés gépesítése /NIM/
 Önrakodósos folyamatos frontfejtés /NIM/
 Az F4-es elővájási fejtő-rakodógép /NIM/
 Az ember szolgálatában /MOKEP/
 Az ankétot az üzem főmérnöke vezeti
9. Ankét: "Ujitások és találmányok a bányászatban" /műszak/
 Film: Az új segítség bányászainknak /NIM/
 Nagyelőtolású esztergálás /NIM/
 A Dombasz-kombájn /szovjet film, NIM/
 Ujitó kiállítás
 Az ankétot ketten, az üzem főmérnöke és jogtanácsosa vezetik.

10. Bányászok szerepe a magyar munkásmozgalomban /történelem/
Film: Kéttarcu város /MOKEP/
11. Filmvita: Munkanormák és a technikai fejlődés ismertetése /műszak/
Filmei: Aki másnak palát és /NIM/
Préda Soma /NIM/
Palás Tóni /NIM/
A filmvitát közgazdász és a műszaki fejlesztésben járatos mérnök együtt vezesse.
12. Békés gazdasági verseny /közgazdaság/
Film: Béke és barátság /MOKEP/
13. A második öt éves terv és a bányászat /közgazdaság/
Szemléltetés: Táblázatok, rajzok, diagrammok
14. A Szovjetunió szénbányászatának fejlődése a hét éves tervben /közgazdaság/
15. Kiállítás látogatás. Célja: új bányagépek ismertetése
16. Összefoglalás /Fejtörő, kérdezz-felelek stb./

C/ tagozat /III.év/

Fő cél a bányászattal kapcsolatos új műszaki-tudományos eredmények ismertetése.

1. A szénbányászat helyzete a világ gazdaságban /közgazdaság/
Szemléltetés: grafikonok
2. Hidraulikus szénjévesztés és szénzállítás /műszak/
Film: A szénjévesztés gépesítése /NIM/
3. Hogyan készül a brikettszén /műszak/
Film: Sugárvédelem /NIM/
4. Izotópok használata a bányászatban /műszak/
Film: Sugárvédelem /NIM/
5. A kémia szerepe a bányamentő készülékekben /kémia/
Szemléltetés: kísérletek bemutatása
6. Az acél szerepe a gépesített szénbányászatban /műszak/
Film: Az acéltámok /NIM/
7. Robbanóanyagok használata a kőszénbányászatban /műszak/
Film: A millisekundumos robbantás /NIM/
8. A Föld hőjének hatása a mélybányászatra és az ellene való védekezés /műszak/
Film: Bányatűz /NIM/
9. A kátrány, mint gyógyszer- és festékalapanyag /kémia/
Film: Képek a magyar gyógyszeriparról /NIM/

10. A műanyagok szerepe a szénbányászatban /kémia - műszak/
Film: A PVC ipari felhasználása /NIM/
11. A bányászati területek mezőgazdasági hasznosítása /műszak/
12. Műkedvelő bányászok /művészet/
Film: Bányász kulturális seregszemle /NIM/
Művészeti csoportok bemutatója
13. Bányászok ábrázolása a művészetben /művészet/
Szemléltetés képekkel, vetítéssel
14. Bányászok ábrázolása az irodalomban /irodalom/
Irodalmi Színpad Műsora
Könyvkiállítás, kölcsönzés, árusítás
15. Harc az atomhalál ellen /nemzetközi/
Film: Atom, béke, barátság /MSZBT/ vagy:
Irodalmi rendezvény
16. Összefoglalás /fejtűző, kérdezz-felelek/

- . -

PÖLDES, J.: The technical propaganda activity of the Scientific Popular-Educational Society

The Society reviewing a past of over 120 years transmits general engineering knowledge to the widest circles of people in an effort to promote modern education. The basic form of this technical-educational activity of the Society is represented by the high grade courses organized for employees on company level. The Society has regional organizations operating in each county. The publications and periodicals of the Society serve the propagation of the natural-scientific and technical knowledge in high runs.

.. ..